

J A A N U A R 2 0 1 1

ELIL TEATAJA

Eesti Liikumispuudega Inimeste Liidu ametlik kuukiri

Kallid sõbrad!

ELIL esindab liikumispuudega inimesi ja on seda teinud jõudumööda hästi. Sellest annab tunnistust mitmete heategevusrahade liikumine läbi meie. Näiteks Tanel Leok ja tema sõprade poolt kogutud annetused, Kanal 2 "Tantsud tähtedega" ja hilja-aegu edukalt lõppenud Elisabeti projekt. Meie usaldamine heategevusrahade hoidjaks on hea märk usaldusväärsest.

Lähenevad Riigikogu valimised ei tohi meidki ükskõikseks jätta. Kuidas keegi valib, on isiklik asi. Meie jaoks on tähtis, kuidas erakonnad suhtuvad puudega inimeste poliitikasse. Seetõttu korraldame ka oma traditsioonilise tänuürituse esimese osana ümarlaua, kuhu on kutsutud suuremad erakonnad, europarlamenti liikmed ja mõned ühiskonna arvamusiidrid.

Tänuüritusel otsustasime anda välja vähem, aga kaalukamaid auhindu. Nüüd tuleb kaalumisele mõte, et korraldada üle Eesti piirkondlikud tänuüritused. Neid, keda tänada heategude eest, on palju!
Soovin kõigile head tervist ja rõõmu!

Ants Leemets, ELIL president

Elisabeti lugu

Valimiskompass, testi oma eelistusi

Rootsi ja Läti noored Eestis

ELILi infopäevad

Uudiseid Rakverest

Viis küsimust esimehele

Teated

Kontserdisari klaveri osavõtul

Ole nähtav!

Uut ratastoolide maailmast

Ajaviidet

Jaauariõnnitus!

Lääne-Harju IÜ 12
Viljandi Ratastooliklubi 7
Vladimir Bogatkin 60

Elisabeti lugu

rääkis, et Šveitsis on firma Hocoma, kus toodetakse selliste laste raviks kõnniroboteid. See seade aitaks kindlasti lapselast, oli vanaisa veendunud. Ega see roboti jutt päris tundmatu polnud, oli ju mõne aja eest toodud Eestisse samast firmast täiskasvanutele mõeldud kõrgtehnoloogiline ja hirmkallis seade. Ako jutt oli sirgjooneline ja konkreetne – kas meie liit toetab mõtet, et lastel peab samuti olema taoline ravivõimalus. Ettepaneku juhatausele ette kandnud, polnud kahtpidi mõtlemist, et Elisabeti vanaisa idee väärrib toetust.

Selline on eellugu kodanikualgatusele, millest kasvas välja mammutprojekt, millest saavad kasu liikumispuudega lapsed üle Eesti. Eelmise aasta

detsembris jõudis kõnnirobot Eestisse ja 26. jaanuaril röömustasime kõik Tallinna Lastehaiglas kõnnirobotit töös nähes!

4-12aastaste laste taastusraviks mõeldud kõnnirobot kogus annetustena kokku enam kui 350 000 eurot, mis teeb sellest suurima eraalgatusliku heategevusprojekti Eesti ajaloos. Laste kõnnirobot hakkab Tallinna Lastehaiglas tööle juba jaanuarikuu lõpust. Toetajate annetusi kogunes lõppkokkuvõttes nii palju, et sellest üle jäänud summa eest ostetakse kõnniortoos teismelistele ning kaetakse kõnniroboti kasutamiseks vajalikud spetsialistide koolitused.

Projekti suurim toetaja oli Šveitsi riik, kes läbi Eesti-Šveitsi koostööprogrammi annetas kõnniroboti jaoks 141 000 eurot. Ligi 96 000 eurot kogunes meie annetuskontole – telefoniannetused, sajad eraannetajad, kümned firmad. Tallinna Lastehaigla

Toetusfond paigutas robotisse 2007.aastal saadud miljonikroonise Aadu Luukase missiooni-preemia. Telesaate „Tantsud tähtedega“ publik annetas kõnniroboti tarbeks 49 000 eurot. Tagantjärele uskumatu, et kahe aastaga saime raha kokku ja kõnniroboti füüsiliselt kohale.

Lastehaigla neuroloog dr Valentin Sander: „Kõnnirobot on kõrgtehnoloogiline seade, mille eesmärgiks on erinevate alajäsemete halvatussündroomide ravi, närvisüsteemi defektide tõttu kahjustatud kõnnimustri arendamine või taastamine. Meetod on innovaatiline ja raviefekt põhineb kahel teguril:

1. Programmeerimine võimaldab liigutuse suurt täpsust, mida ei ole võimalik saavutada inimtegevusega;

2. Suurt korduste arvu, mis on eelduseks tulemuslikule õppimisele ja ka vastavate reflekside (automatismi) kujundamisele, mida on tavalise

inimtööga võimatu saavutada.

Ei ole kuidagiviisi õigustatud ootus, et lastele rakendatakse robotravi siis, kui nad on selleks piisavalt suureks kasvanud, kuna aju plastilisuse ärakasutamine annab parima tulemuse just varaealistel lastel.“

Lõpetuseks väikese Elisabeti tädi Kadri Mägi poolt lausutu: „Lisaks Šveitsi riigi suu-

remeelsele annetusele tahame kogu hingest tänada kõiki neid häid inimesi ja firmasid, kes oma annetusega aitavad kaasa ilmselt sadade Eesti laste iseseisvatele sammudele.“

Tekst: Auli Lõoke, pilt: Andres Puting, Delfi

Valimiskompass, testi oma eelistusi

valijakompass.err.ee

Meie inimesed valimiskarussellis :

Ants Leemets (ELILi president)

Reformierakond, Tallinna Haabersti, Põhja-Tallinna ja Kristiine linnaosa

Tiia Tiik (Tallinna ISÜ)

SDE, Tallinna Mustamäe ja Nõmme linnaosa

Mida meile lubatakse?

Reform

PAINDLIK TÖÖTURG JA
SOTSIAALNE
TURVATUNNE

Puuetega inimeste elukvaliteedi parandamine. Reformierakonna silmis on kõik Eesti elanikud võrdsed, mis tähendab, et ka puuetega inimesed peavad saama vajalikku abi ning toetust ühiskonnas normaalselt toime tulemiseks. Reformierakond hindab kodanikuühiskonna väärtust ja peab vajalikuks puuetega inimeste esindusorganisatsioonide suuremat kaasamist riiklikku otsustusprotsessi. Paremat korraldust vajab puute määramise süsteem ning bürokraatia vähendamist rehabilitatsiooniga seonduv. Jõukohane töökoht tagab puuetega inimesele elukvaliteedi tõusu ja suurema võimaluse aktiivselt osaleda ühiskonnas.

SPORT ON RÕÕM

Loome sportimisvõimalusi erivajadustega inimestele ja toetame nende sportlikku tegevust.

Loe lisaks <http://www.reform.ee/et/Valimised/Programm/Meie-vaartused>

SDE

Erivajadustega inimesed

Seame eesmärgiks erivajadustega inimeste elukvaliteedi tõusu, parandades sotsiaalteenuste kättesaadavust. Kaasame erivajadustega inimesed võimetekohasesse tegevusse, sh tööturule, ja toetame kõigiti nende osalemist ühiskonnaelus.

- Tagame toetused vastavalt vanusegruppide vajadustele ning lühendame rehabilitatsiooniteenuse järjekordi. Kõikidele rehabilitatsiooniplaani saanutele tagame ettenähtud teenuse.
- Tagame erivajadustega inimeste õppimis- ja töötamisvõimaluse rahastamise ning toetame

täiend- ja ümberõpet, et soodustada puuetega inimeste tööturule naasmist.

- Lihtsustame puude tuvastamise ja kontrolli süsteemi ning tagame, et puude astet ei saaks vähendada enne, kui toimub reaalne toimetulekuvõime taastumine.
 - Parandame puudega laste ja noorte õppimisvõimalusi ning maksame neile õppimistoetust. Garanteerime puudega lastele haridus- ja arenguvõimalusi tagavate tugiteenuste olemasolu sõltumata pere elukohast.
 - Tagame puuetega inimestele võrdsed võimalused osaleda ühiskondlikus elus, parandades ligipääsetavust seda võimaldavale keskkonnale.
 - Parandame sportimisvõimaluste kättesaadavust erivajadustega inimestele.
- Laiendame lastevanemate, õppurite, pensionäridele ja puuetega inimestele võimalusi töötada osalise ja paindliku tööajaga.

Loe lisaks <http://sotsdem.ee/programm/>

IRL

PUUETEGA INIMESED

1. Toetame puuetega inimeste sotsiaalhoolekande, taastusravi ja ravi-teenuste arendamist. Seadusega tuleb sätestada, et hooldajatoetuse puhul ei tohi ette näha piirangut, et toetuse saamise korral ei tohi hooldaja samal ajal töötada.
2. Toetame puuetega inimeste ühenduste tegevust.
3. Peame tähtsaks jätkusuutlikku puuetega inimeste spordi rahastamist ning spordiasutuste ligipääsetavuse tagamist puuetega inimestele.
4. Algatame puuetega inimeste tööhõive programmi, mis lähtuks järgnevatest põhimõtetest:
 - viiakse läbi töötukassa tööturumeetmete revisjon, et need soodustaksid puudega inimese töösuhet ja oleksid paindlikud,
 - kaardistatakse puude liikide kaupa valdkonnad, kuidas laiemalt rakendada ja koolitada inimesi, -luuakse regionaalsed töökeskused, mis tegutseksid koos ettevõtetega. Seal oleks integreeritud koolitus, praktika ning töö. Töökeskused arendatakse välja kodanikeühendustest, võttes aluseks Ühe käega ümber Eestimaa rattatuuri kogemused.
5. Toetame puuetega inimeste õiguste konventsiooni ratifitseerimist ilma eranditeta.

...jätkub järgmisel lehel

Valimiskompass, testi oma eelistusi

IRL

PUUETEGA INIMESED

6. Peame oluliseks hoolduskoormusega perede paremat toetamist ning psühholoogilise ja finantsnõustamise pakku- mist. Omavalitsused peavad koos perega leidma võimalusi, et inimesel oleks võimalus jääda pere juurde, mitte valima mehhaaniliselt hooldekodusse paigutamist.

Loe lisaks <http://www.irl.ee/et/Valitsemisprogramm-2011-15>

täiendavate artiklite ratifitseerimise; toetab ÜRO puudega inimeste õiguste konventsiooni ratifitseerimist ja fakultatiivprotokolliga ühinemist. Rahvaliit peab vajalikuks rakendada puudega inimestele sotsiaaltoetuste süsteem, mis paindlikult arvestab konkreetse inimese vajadusi ja ühendab rahalise toetuse rehabilitatsiooniga. Peab õigeks tõsta puudega inimeste toetused vähemalt kahekordseks.

Rahvaliit toetab puudega laste juurdepääsu haridusele. Raske ja sügava puudega laste õpetamise ja puudega lapse perede nõustamise, vajadusel ka nõuandekoolituse kulud tasub riik.

Loe lisaks <http://www.eri.ee/index.php?id=1455>

Keskerakond

Eluase peab olema kõigile kättesaadav ja jõukohane. Riigi erilist hoolt ja tähelepanu väärivad suurpered, raskes majanduslikus olukorras olevad ja üksikvanemaga pered ning puuetega inimesed. Võimaldame erivajadustega lastele head õpitingimused just neile sobivas koolis.

Puuetega inimestele:

1. Ratifitseerime „Puuetega inimeste õiguste konventsiooni“ ja tõstame puuetega inimeste riiklikke toetusi.
2. Laiendame puuetega inimeste toetamiseks mõeldud teenuste nimistu üleriigiliseks.
3. Suurendame rehabilitatsiooniteenuste mahu vähemalt kahekordseks.
4. Aitame tööle rohkem puuetega inimesi. Selleks loome toetatud töökohti, koolitame puuetega töötajaid ja nende juhendajaid.
5. Pikendame puuetega laste vanematele võimaldatavat riigi poolt rahastatavat lisapuhkust 14 päevani aastas.
6. Toetame hoolduskoormusega peresid ka pärast puuetega laste 18-aastaseks saamist.
7. Vähendame puute vormistamisel bürokraatismi.

Loe lisaks http://www.keskerakond.ee/valimised/EK%20Valimisplatvorm_14%2001%202011.pdf

Rohelised

Erivajadustega inimeste tööhõivetingimusi tuleb parandada, rakendades spetsiaalseid tööturumeetmeid ning parandades rehabilitatsiooni- ja tugiteenuste kättesaadavust. Peame vajalikuks tööturuteenuste efektiivsuse regulaarset seiramist.

Loe lisaks <http://robeline.erakond.ee/et/avaleht/programmavalehel>

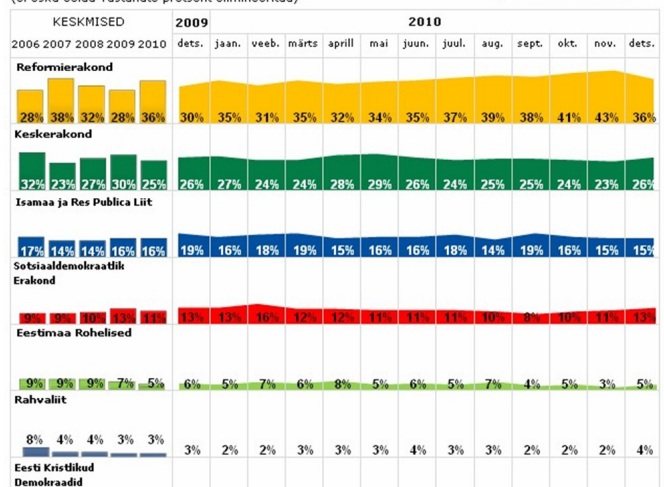

Milliseid erakondi soovivad kodanikud näha Riigikogus?
Toetused erakondadele.

EST

Erakondade eelistajate osakaal kõikidest vastanud valimisealistest kodanikest (ei oska öelda vastanute protsent elimineeritud)

Vaata 2007-2009

Valimisprogramme sirvis Auli Lööke, tabel: TNS Emor

Rahvaliit

Rahvaliit algatab parandatud ja täiendatud Euroopa sotsiaalharta uute,

Rootsi ja Läti noored Eestis

Meie tegusad noored Sven Kõllamets, Jüri Lehtmets ja Christel Sogenbits korraldasid Tallinna Noorsootöö Keskuse palvel vahva ürituse Rootsi ja Läti noortele, kes olid Eestis seoses "Dialog pimeduses" projektiga. Kaasa löid noorsootöö keskuse noored. Ürituse korraldamiseks oli meil aega kaks nädalat, kuid tänu suurepärasele meeskonnale sujus ettevalmistustöö üsna libedalt. Päev algas põhjaliku tutvumisrin-

giga, kus proovisime läbi huumoriprisma vastata kõigile küsimustele ja tõestasime, et ükski puue ei takista elamast täisväärtuslikku elu. Peale seda pandi rootslased ja lätlased kas ratastooli, ulatati kargud või seoti silmad ja siirduti lumisesse Tallinna. Õnneks jõudsid kõik õnnelikult ja tervelt tagasi. Noored olid saanud tunda kõike, millega puuetega inimesed igapäevaselt kokku puutuvad - abitust, abist sõltumist, imelikke pilke, kohandamata keskkonnast tingitud takistusi jne. Õhtu lõppes 3-tunnise peoga, mida vedasid kaks õhtujuhti. Üles oli pandud takistusterada, milles oli elemente nii ratastoolis inimestele kui pimedatele, pime Jakob mängis klaverit, dj valis muusikat tantsimiseks, oli

sööki ja keelekastet, õhtujuhid korraldasid seltskonnamänge.

Noorsootöö keskuse palvel demonstree-riti külalistele ratastooli line-tantsu. Korraldajate suurim innustaja on näha rahulolevaid ja rõõmsaid nägusid ning kuulda tänusõnu. Innustan ka teisi korraldama laiemale avalikkusele erinevaid puudeid tutvustavaid üritusi, see rikastab nii teie kui ka osalenute elu.

Tekst: Jüri Lehtmets, Tallinna LIÜ
Pilt: Sven Reemet

ELIL'i infopäevad

ELIL korraldas 2010.a septembris, oktoobris ja novembris kaheksa infopäeva „Puuetega inimeste aktiveerimine tööturul ning motiveerimine ettevõtlusega tegelemiseks.“

Infopäevadel osalesid nii töötavad kui mittetöötavad puudega inimesed, puudega inimestele tööpakkumise kogemusega firmade esindajad, sotsiaaltöötajad ja teised sihtrühma tööhõiveprobleemidega kokkupuutuvad isikud.

Infopäevadel tutvustati puuetega inimeste töölevõtmist ja töötamist toetavaid tööturuteenuseid, toetusi ja soodustusi. Ettekannetega esinesid Eesti Töötukassa ja maakondlike aren-

duskeskuste esindajad ning haridus- ja sotsiaalvaldkonna spetsialistid. Oma kogemusi jagasid puuetega inimeste tööandjad ning ettevõtluses tegutsevad puudega inimesed ise, kes olid ka osalejate poolt enim äramainitud kõneisikud. Huvi teabepäevadel pakutu vastu oli suur. Kuressaares, Haapsalus, Võrus, Tartus, Paines, Viljandis, Rakveres ja Tallinnas oli osavõtjaid kokku 375. Planeeritud oli 240 osalejat. Täidetud tagasiside ankeete saime kokku 136, neist 104 korral märgiti ära, et teabepäevad olid vajalikud. Projekti ettevalmistamise käigus koostati eesti- ja venekeel-

ne infovoldik. Voldikus on kajastatud täies mahus info ka maksusoodustustest ja tööturu teenustest tööandjale.

Projekti rahastas Hasartmängumaksu Nõukogu. Juba lähiajal planeeritakse korraldada eraldi koolitused igal teemal, mis sai infopäeval tutvustatud.

Täname kõiki osalejaid, vabatahtlikke ja teisi toetajaid! Küsi infovoldikuid ELILi kontorist!

Tekst: Tüa Sibver, pilt: Kersti Puusild

Uudiseid Raverest

Jaanuari algul kogunesid Rakvere Liikumispuuetega Inimeste Ühingu liikmed üldkoosolekule. Tähistati uue aasta saabumist ja euro tulekut, just sel päeval olime saanud esimese europensiooni. Valiti muidugi uus juhatus ka. Kohalolijad valisid tööd jätkama senise juhatus. Mariina Lätt, Ester Ravalepik, Anne Kask, Gunnar Kask ja Aili Bachaus said kuulda oma tubli töö eest vaid kiidusõnu. Koos tegime tööplaan alanud aastaks. Oma muret jagas Margit. Tal on sügav puue. Ta elab Pikal

tänaval ahjuküttega majas. Peres kasvab tütar. Vett majapidamiseks peavad abilised tooma kirkupargist kaevust. Nii on olnud juba ligi 10 aastat. Vabariigi põhiseaduses on kirjas, et puuetega inimesed ja lasterikkad pered on omavalitsuste ERILISE hoole all. Paraku pole Margit abi saanud. Veevedu autoga polevat sealkandis ette nähtud. Linnapea hr Jaadla pööras asja hoopis naljaks ja suhtus isiklikul pöördumisel Margitisse irooniliselt. Meie lootus on pöörduda ELIL presidendi Ants Leemetsa ja sotsiaal-

***EV Põhiseadus:
“...puuetega inimesed ja lasterikkad pered on omavalitsuste ERILISE hoole all...”***

ministri Hanno Pevkuri poole. Viimane on just tulemas Puuetega Inimeste Kotta kohtumisele 14. jaanuaril. Loodame, et see suur mure saab murtud. Selleks ju sõbrad ja sellised ühingud ongi loodud, et aidata puuetega inimestel toime tulla eluraskustega.

Tekst: Anne Kask, Rakvere LIÜ

Viis küsimust esimehele

Käesolevast Teataja numbrist alustab rubriik “*Viis küsimust esimehele*”

Väino Marjak, Võru Ratastooliklubi esimees

Mis teoksil?

Võru Ratastooliklubi tegutseb edasi! Põhirõhk on invaspordil. Kes spordiga ei tegele, anname võimaluse Võrumaa PIKi tegevustest ja üritustest osa võtta. Invatranspordi taha midagi eriti pidama ei jää.

Mida arvad?

Probleemiks on liikmete vanus.

Põhiline osa liikmetest on eakad ja nende soovidele vastu tulla on üsna keeruline

Mis meeldib?

Hea meel on, et meie tegemisi ja saavutusi pannakse tähele ja kajastatakse meedias.

Mis ei meeldi?

Põhjendamatu passiivsus ja ükskõiksus.

Mida tahan?

Et klubil oleks rohkem finantse ürituste läbiviimiseks.

Pilt: Arko Vool

Jõgevamaa LIÜ lahkus liidu liikmeskonnast

Avalduse ELIList väljaastumise kohta tegi Jõgevamaa LIÜ esindaja Leino Juhkam: Seoses põhikirjalise tegevuse lõpetamisega arvata ühing välja Eesti Liikumispuudega Inimeste Liidu liikmete hulgast.

Teated

Kultuuri- päevad Turus 2011

26.-28. augustil 2011 toimuvad ELIL-Invalidiliitto kultuuripäevad Turus. Toimunud on mitu ettevalmistavat töökoosolekut, nii Soomes kui Tallinnas. Programm hakkab jumat võtma, palju kasutatakse ära sündmusi, mis toimuvad Turus kui 2011.a Euroopa kultuuripealinnas.

Oleme otsustanud, et osavõtumaks on 100 eurot, mis kehtib ka abistajale. Oleme broneerinud meie delegatsioonile Turus ööbimispäiga, mis mahutab 100 inimest.

Tähelepanu! **01. märtsiks** palume saata osalejate nimekirjad **isiku-**

koodidega (vajalikud laevapiletite broneerimiseks). Kindlasti tuleb ära märkida, kes kasutavad ratastoole. Ka seda, kas ratastoolikasutaja saab bussis ümber istuda istmele või mitte. See on oluline teave töstukbusside tellimiseks. Kasuks tuleb info selle kohta, „kes kellega käib“, st majutamisel saame teha eelpaigutuse. Kindlasti on neid, kel on väga oluline oma abistajaga ühes toas ööbida. Kõik muud erisoovid palume ka ära märkida.

01.maiks peab osavõtutasu olema laekunud ELILi kontole 221011350780, selgitusse Kultuuripäevad Turus. Kindlasti taotlege endale **Euroopa ravikindlustuskaart**, mis annab õiguse vajaminevale arstiabile EL riikides. Ravikindlustuskaardi saab tasuta, taotlejal peab olema kehtiv ravikind-

lustus Eestis. Väga detaile ja selge info taotlemise kohta leiab Eesti Haigekassa kodulehelt.

Tekst: Anli Lööke

Kontserdisari klaveri osavõtul

Hea muusika sõbrad!

Kutsume teid kõiki koos pere-
liikmete, tuttavate ja sõpradega
pühapäeval, 13.02.2011
kell 16.00

Tallinna Puuetega Inimeste Tegevuskeskuse saali järjekordsele kontserdile sarjas

**Aita klaver saada võlast
priiks!**

Kontsert on tasuta, aga annetuskast, kuhu klaveri toetuseks eurosid ja ka kroone poetada, on nagu ikka, ukse kõrval.

Kontserdisari, mis sai alguse 2010.a sügisel, toimub koostöös **Eesti Interpreetide Liiduga**. Oleme saanud nautida

paljude **E**esti tippartistide muusitseerimist. Tegelikult on väga kahju, et see saab osaks põhiliselt Tallinna ja selle lähiümbruse inimestele, aga klaveriga ju ringi ei sõida ... Samas teades kontserdi toimumisajast ette, saavad ehk pealinna asju ajama tulnud muusikasõbrad planeerida oma ajakavasse ka paar tundi klaveri seltsis.

Seekord on meil võimalus kuulata kontserti, kus esinevad:

Anna-Liisa Bezrodny (viul)

Henry-David Varema (tsello)

Ralf Taal (klaver)

Kavas Joaquin Turina

ja Robert Schumanni loo-

ming. Rõõmsa kohtumiseni kontserdil!

Tekst: Anli Lööke

Ole nähtav!

Pimedal ajal on kõigil liiklejal, ka ratastoolikasutajatel, eluliselt oluline olla kaasliiklejatele nähtav.

1. juulist 2011 kehtima hakkav Liiklusseadus teeb ratastoolidel helkuri kasutamise kohustuslikuks:

§ 22. Jalakäija asukoht teel

(9) Ratastooli kasutav puudega isik võib liikuda sõiduteel selle pärisuunalise ääre lähedal. Liikudes pimedal ajal või halva nähtavuse korral, peab ratastoolil olema vasakul küljel taga punane helkur või punane tuli.

Meie kodulehelt leiata paar nõuandvat esitlust.

1. esitlus sisaldab lühikest sissejuhatust ja praktilisi juhiseid.
2. esitluses on pikemalt ja detailsemalt nõudeid liiklusohutusele eeskirjadest, seadustest jne ning samuti praktilised juhised.

Oleme saanud Maanteametist helkur-

kleepsudeks sobivat materjali, mida saame soovijatele jagada. Materjal on kääridega löigatav mõõtu, mida konkreetselt vaja on. Sobib kleepimiseks ratastoolide metallosadele kui ka näiteks tooli seljatoele.

Meelsasti jagame kleepsumaterjali ühingutele, selleks andke oma soovidest meile teada e-aadressil elil@elil.ee. Võimalik on materjal ka posti teel kohale saata.

Tekst: Auli Lõoke

Uut ratastoolide maailmast

... ultradisain ja tuleviku tehnoloogiad

I-Real. Uuenduslik omapärase disainiga ratastool. Selle ulmelisel sõidukil on 3 ratast ja hulk toolikasutajat abistavaid elektroonilisi seadmeid. Kõnniteel teiste inimeste vahel sõites hakkab ta automaatselt tegema sumisevat häält - hoiatades nii ümbritsevaid. Mida ligemale tool jõuab mõnele takistusele, seda tugevamat vibratsiooni annab ta selle kasutajale. **T**ore on kuulda, et selle tooli valmistajad tegelevad hetkel toote juurutamisega seeriatootmisesse.

... suusarõõm

Selle aasta talv on erakordselt lumerohke. Oleme harjunud nägema ratastoole ainult ratastel. Suuskadel ratastool - ja ka liikumispuudega inimene saab talvemõnuseid nautida! Tegemist on kodusel teel valmistatud liikuriga – veidi nuputamist ja nokitsemist meistriteeste poolt ning ... Loodame, et hiljemalt järgmisel talvel näeb selliseid liikureid ka meie suusaradadel.

Tekst: Sven Reemet

Ajaviidet

Peitusemäng!

Detsembrikuu **ELIL** Teatajasse oli ära peidetud kass Oscar. Vastust näete pildil.

Loosi tahtel osutus õnnelikuks võitjaks

Triin Freimann Tartu LIÜst. Õnnitleme!

Täname kõiki vastajaid! Meene saadame võitjale postiga.

Nuputamist!

Jaauarikuu ELIL Teatajasse on ära peidetud **kodeeritud märksõna**. Igal lehel on eriliselt ära märgitud mõni täht, leidke need üles (kokku on 8 tähte, suvalises järjekorras) ja seadke kokku sõna. Sellel sõnal on oluline tähtsus selle lehenumbri seisukohalt. Saatke vastus veebruarikuul jooksul auli@elil.ee. Õigesti vastanute vahel loosime välja meene, võitja nime avaldame järgmises numbris.

Lumesadu

Juhan Nurme
Luulekogust "Mis on silmapüüri takka?"

Lumehelbed,
valged, sulgkerged,
langevad maale,
liuglevad merre.

Tantsuhoos hõljuvad,
kaunid kui valitud,
pakasest sündinud
ei kanna palitut.

Keerlevad, veerlevad
silma ja suhu,
ninaotsaltki
räitsakaid puhun.

Lumemöllust
õhk suisa paks,
tuisk hangesid
kergitab kõrgemaks.

Demotivaatorid

